

2008:13

ANTIKVARISK KONTROLLRAPPORT

Klockstapel vid Funbo kyrka

RENOVERING AV KLOCKSTAPEL VID FUNBO KYRKA, FUNBO SN, UPPSALA KN

UPPLANDSMUSEET

Per Lundgren 2008

Omslagsfotografi: klockstapeln efter restaurering av kjolen
Foto: Per Lundgren, Upplandsmuseet 2008

Upplandsmuseets rapporter 2008:13
ISSN 1654-8280
© Upplandsmuseet 2008

UPPLANDSMUSEET

Upplandsmuseet, Länsmuseum för Uppsala län
adress S:t Eriks gränd 6, 753 10 Uppsala telefon 018-16 91 00 telefax 018-69 25 09 hemsida www.uppmus.se postgiro 51 99 35-1 bankgiro 128-1245
org.nr 817600-7071

INNEHÅLL

Sammanfattning av utförda arbeten	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik	6
Utförda åtgärder	6
Avvikelser från arbetshandlingar	8
Kulturhistorisk bedömning av utförda arbeten	8
Iakttagelser under arbetena	8
Övriga handlingar med relevans för ärendet	9

Sammanfattning av utförda arbeten

Panelen på klockstapelns nedre del har bytts ut i sin helhet och den nya panelen har tjärats. Den yttre syllen har halsulats respektive lämnats intakt, allt efter skadornas omfattning.

Klockstapelns från sydväst innan respektive efter renovering

Administrativa uppgifter

Objekt	Klockstapel
Fastighet	Funbo kyrka
Socken	Funbo
Kommun	Uppsala
Byggherre	Danmarks och Funbo församlingar
Arbetshandlingar	Ingemar Sundberg 2006-09-27
Entreprenör	Byggnadsfirman Axel Blomster AB, Uppsala
Antikvarisk kontrollant	Upplandsmuseet genom Per Lundgren
Byggnadstid	juni 2008
Antikvarisk slutbesiktning	2008-07-02 samt 2008-08-12
Diarienummer	Km-540-2008
Länsstyrelsens diarienummer	433-15942-06

Byggnadshistorik

Klockstapeln uppfördes 1685 – 1688. Sitt nuvarande utseende fick den efter ombyggnad i nyklassicistisk stil 1808 – 1814. 1950 installerades elektricitet i klockstapeln. 1998 målades och tjärströks stapeln, och 2002 reparerades nederdelen.

För att bedöma behovet av åtgärder togs en inspektionsöppning upp i kjolens nederdel 2007.

Utförda åtgärder

Befintlig panel på kjolen togs bort. Rötskador på den yttre syllen sågades bort och ersattes av nytt trä av kådrik fura som spikades på plats. Rötskadade delar av kjolkonstruktionens spikreglar lagades. Ny panel med bottenbräder av 17 cm kådrika furubräder med 10 mm breda vattskårer och 7,5 cm breda lock sattes upp. Anslutningen till stenfoten utfördes så att panelens nederkant avslutas något över stenfoten och följer denna i en mjuk linje. Hela kjolen ströks avslutningsvis med dalbränd trätjära.

Den yttre syllen på stapelns västra sida. Panelen har avlägsnats och röta har sågats bort. Mitt i bild syns en av de dymlingar som sammanfogar den inre och yttre syllen.

Den yttre syllen på stapelns västra sida. Nytt virke har fogats in istället för de bortsågade, rötskadade delarna.

Kjolens södra sida med blotrad ballast, bjälklag och spikreglar.

Kjolens södra och västra sida med endast ett fåtal panelbräder kvar att montera.

Klockstapeln från sydväst efter avslutade arbeten.

Avvikelser från arbetshandlingar

Efter samråd med antikvarisk kontrollant och godkännande av länsstyrelsen byttes all panel på klockstapelns nederdel ut. Panelen var sentida, spikad med trådspik och hade omfattande skador, både röta och solsprickor.

Kulturhistorisk bedömning av utförda arbeten

Arbetena har skett med god omsorg om byggnadens kulturhistoriska värden. Lagingarna i syllen har inte behövt bli så omfattande som befarat, utan kunnat begränsas till borttagning av ytlig röta och ersättning med nytt virke som spikunderlag för panelen. Den nya panelen är utförd på samma sätt som den gamla, med kådrika furubräder med smala vattskårar i bottenbrädan.

Avvikelser från arbetshandlingar har skett efter samråd med antikvarisk kontrollant och godkännande av länsstyrelsen.

lakttagelser under arbetena

Befintlig panel var utförd med snedsågade skarvar i lock och bottenbräder. Bottenbräderna var av 1”6½ fur med 10 mm vattrännor längs respektive långsida. Locken var av 1”3 fur, spikad så att den täckte bottenbrädernas vattrännor. Panelen var spikad med trådspik. Den var delvis ilagad med granbräder, förmodligen vid restaureringen 2002. Både cirkelsågat och ramsågat virke fanns.

På den västra och östra sidan av klockstapeln är syllen dubbel. De två stockarna är ihopfogade med kraftiga dymlingar. Den yttre syllen bär kjolkonstruktionen, men inte klockbocken och stapelns övervåning.

Bottenvåningens golvbjälklag utgörs av två lager plank lagda korsvis på bilade bärlinor.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

2006-09-27 Ingemar Sundberg: yttrande

2007-01-26 Länsstyrelsen: beslut

2008-04-15 Byggnadsfirma Axel Blomster AB: offert

2008-05-28 Danmarks och Funbo församlingar: beställning av arbete

